

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto/Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö
Kipulääkkeiden luovutus hyvinvointilain määrittelemiін tarpeisiin porojen ja kaniien omistajille ja haltijoille

Kipulääkkeiden luovutus hyvinvointilain määrittelemiін tarpeisiin porojen ja kaniien omistajille ja haltijoille

1 Johdanto

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023, jäljempänä hyvinvointilaki) tuli voimaan 1.1.2024 ja samassa yhteydessä kivunlievitys eläimille tehtävien kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä tuli pakolliseksi. Hyvinvointilain nojalla annetulla valtioneuvoston eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä annetulla asetuksella (1165/2023) on säädetty toimenpiteistä, joita voidaan tietyin edellytyksin tehdä muiden kuin eläinlääkäreiden toimesta, mikäli toimenpiteen yhteydessä huolehditaan riittävästä kivunlievityksestä. Tässä ohjeessa käsitellään hyvinvointilain määrittelemiін tarpeisiin tapahtuvan kipulääkkeiden luovutuksen edellytyksiä eläimen omistajalle tai haltijalle silloin, kun lainsäädännössä ei ole erikseen säädetty mahdollisuudesta luovuttaa kipulääkkeitä näihin tarpeisiin. Puudutteiden luovuttamisesta sikojen kastraatiota varten on säädetty lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 17/2014, (jäljempänä lääkitsemisasetus) muutoksella 1061/2023.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa. Tulkinnat on ohjeessa esitetty *kursiivilla*.

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomais-toiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee viime kädessä tuomioistuin.

2 Lääkitsemislainsäädännön tulkinta

2.1 Lääkitsemislainsäädännön mukainen kipulääkkeiden luovutus VNa 1165/2023 säädettyihin toimenpiteisiin

Kaniien ja porojen kohdalla lainsäädäntö ei tunne lääkkeiden varalle luovutusta, joten eläinlääkäri saa luovuttaa lääkkeet aina vain tietyn, hoidossaan olevan eläimen tai eläinryhmän hoitoon. Lääkitsemislainsäädäntö ei tunne lääkkeiden luovutuksessa muita osapuolia kuin eläinlääkäriin sekä eläimen omistajan ja haltijan. Eläinlääkäriin oikeus luovuttaa lääkkeitä poron tai kaniin omistajalle tai haltijalle perustuu lääkitsemislain 15 § 1 momentin 1. kohtaan, jonka mukaan eläinlääkäri saa luovuttaa lääkkeitä ”eläimen omistajalle tai haltijalle eläimen hoitoa tai jatkohoitoa varten”. Eläinlääkäri ei siten voi luovuttaa lääkkeitä esim. muulle henkilölle eteenpäin jaettavaksi tämän oman

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto/Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö
Kipulääkkeiden luovutus hyvinvointilain määrittelemiin tarpeisiin porojen ja kaniin omistajille ja haltijoille

harkinnan mukaan. Luovutuksen edellytyksenä on EU:n eläinlääkeasetuksen 105 artiklan kohdassa 3 mainittu ”kliininen tutkimus tai muu asianmukainen terveydentilan arviointi”. Lääkitsemisasetuksella tarkennetaan edelleen lääkitsemislain 15 § perusteella tapahtuvan lääkkeiden luovutuksen ehtoja. Tämän ohjeen kannalta erityisen oleellisia ovat seuraavat lääkitsemisasetuksen liitteen 3 luvun 1 kohdat:

4. Eläinlääkäri saa luovuttaa eläimen omistajalle tai haltijalle vain sen määrän lääkkeitä, mitä tarvitaan kyseisen eläimen tai eläinryhmän hoitoon tai jatkohoitoon.

5. Jollei eläinlääkäri ole itse tutkinut eläintä tai eläimiä, saa hän luovuttaa lääkkeitä eläimen omistajalle tai haltijalle eläimen hoitoa tai jatkohoitoa varten seuraavilla edellytyksillä:

- eläinlääkäri tuntee hyvin eläimen terveydentilan, kyseisten eläinten pitopaikan tai näistä tehtyjen laboratoriotutkimusten tulokset;
- eläinlääkäri on varmistunut lääkityksen tarpeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta äskettäin tehdyllä käynnillä eläinten pitopaikkaan.

6. Eläinlääkäri ei saa luovuttaa varoajallisia reseptilääkkeitä eläimen omistajalle tai haltijalle eläimillä myöhemmin ilmenevien sairauksien hoitoon tai ehkäisemiseen. Suun kautta tai ulkoisesti annettavia loisten häätöön tarkoitettuja varoajallisia reseptilääkkeitä saa kuitenkin luovuttaa loisten häädön varalle.

7. Eläinlääkäri saa todettuaan lääkityksen tarpeellisuuden käyttää lääkkeiden luovutuksessa teknisenä apunaan avustavia henkilöitä.

8. Luovuttaessaan lääkkeitä eläimen omistajalle tai haltijalle eläinlääkäriin on varmistuttava siitä, että eläimen omistaja tai haltija pystyy käyttämään ja säilyttämään lääkkeitä oikein.

2.1.1 Lääkkeen luovutuksen edellytykset

Lääkitsemisasetuksen liitteen 3 luvun 1 lääkkeiden luovutuksen ehdot rajaavat sitä, mikä voidaan tulkita asianmukaiseksi terveydentilan arvioinniksi. Koska kyse on hoitosuhteen perusteella tapahtuvasta lääkitsemisestä, *eläinlääkäriin on itse varmistuttava lääkkeiden luovutuksen edellytyksistä. Hoitava eläinlääkäri ei voi luovuttaa lääkkeitä käymättä itse pitopaikassa lainkaan.*

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto/Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Kipulääkkeiden luovutus hyvinvointilain määrittelemiin tarpeisiin porojen ja kaniin omistajille ja haltijoille

Koska tässä ohjeessa tarkoitettussa kipulääkkeen luovutuksessa kyse ei ole varalle luovutuksesta, lääkittävien eläinten on oltava eläinlääkärin tiedossa lääkkeitä luovutettaessa (kohdat 4 ja 6).

Pitopaikan tuntemisen ja lääkitystarpeesta varmistumisen vaatimukset (kohta 5) edellyttävät, että eläinlääkäri on itse käynyt pitopaikassa. *Myös eläinlääkärin velvollisuus varmistua eläimen omistajan tai haltijan kyvystä käyttää ja säilyttää lääkkeitä oikein (kohta 8) edellyttää käyntiä pitopaikassa, sillä muuten on vaikea varmistua säilytystilojen ja lääkkeiden käsittelyn asianmukaisuudesta.*

Lainsäädäntö ei määrittele, kuinka äskettäin tehty käynti pitopaikkaan tulisi olla. *Eläinlääkärin tulee arvioida käyntitarve tilannekohtaisesti käytettävissä olevien tietojen perusteella.*

3 Muutoshistoria

Tämä on ohjeen 1. versio.

Voimaantulo

Tämä ohje on voimassa 16.10.2024 alkaen.

Tiedoksi

Maa- ja metsätalousministeriö
Aluehallintovirastot

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har satts upp och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Yksikönjohtaja SIRPA KIVIRUUSU
Hyväksytty 16.10.2024

Erityisasiantuntija SAIJA KALENIUS
Esitelty 15.10.2024